

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Boeken

Partner als therapeut?

Bespreking van

Randi Kreger (2010). *De borderline-gids — Omgaan met een borderline-persoonlijkheidsstoornis*. Amsterdam: Nieuwezijds. ISBN 978 90 5712 298 9, 284 pp., € 22,95

LIEVEN STEELAND

De borderline-gids wil een handleiding bieden aan «de omgeving» van personen met een borderlinepersoonlijkheidsproblematiek. Het boek omvat twee delen. Het eerste is een «stand van zaken» van de kennis over de borderlinepersoonlijkheidsstoornis.

De auteur gebruikt de criteria van de DSM-IV als leidraad. Nadien geeft zij een meer integratieve voorstelling, met aandacht voor de typerende gedachten, gevoelens en gedragingen. De voorbeelden schetsen een weinig rooskleurig beeld van de borderlinepatiënt. Soms lijken het rampscenario's, waardoor we scherpe, zij het soms karikatuurale beelden aangeboden krijgen. Kreger probeert aan te tonen dat een aantal «kenmerken» in mildere vorm bij «iedereen» terug te vinden zijn, vooral tijdens de kinder- of adolescententijd.

Interessant is de aandacht voor andere psychische moeilijkheden bij borderlinepatiënten (verslaving, eetstoornissen, stemmingsstoornissen, etc.). Kreger gaat nader in op de relationele dimensie, op de verschillende aspecten die de relatie kunnen bemoeilijken.

De risicofactoren vormen het vierde luik van deel 1. Conform de tijdgeest komen ook de biologische risicofactoren aan bod. Bij de omgevingsgebonden factoren gaat zij zeer omzichtig te werk, wellicht om niet in de val van «beschuldigingen» te trappen.

De klassieke tweeledige behandeling (medicatie en psychotherapie) wordt in het vijfde hoofdstuk besproken. De verschillende therapeutische scholen worden kort toegelicht. Net als het laatste hoofdstuk, dat een leidraad wil bieden bij het zoeken naar professionele hulp, sluiten de hoofdstukken 5 en 6, naar mijn mening, onvoldoende aan bij de geest van het boek.

Deel 2 beslaat de vijf actiestappen die de omgeving kunnen helpen om op een constructievere manier samen te leven met een borderlinepatiënt. Dit deel staat vol met goede adviezen en «gezond verstand», met veel aandacht en zorg voor de eigen psychische hygiëne. De stappen zijn: goed voor jezelf zorgen, reflecties over het gevoel klemgereden te zijn, oog hebben voor eigen noden en belevingen, begripvol grenzen stellen en het bekrachtigen van positief gedrag. Kreger's suggesties sluiten nauw aan bij de visie van de gedragstherapie en kleuren het partnerschap en de manier van samenleven. Er worden hoge eisen aan de partner gesteld; van hem/haar wordt een blijvend consequente, bijna therapeutische houding verwacht. Contacten met andere partners, als steun en erkenning, worden door de auteur sterk aangeraden. Op dit vlak kan er in België (en Nederland) nog heel wat werk verricht worden.

Het boek is zeker waardevol voor partners die een beter zicht willen krijgen op hun samenleven, en op zoek zijn naar handvaten. Achter in het boek zijn suggesties voor bijkomende lectuur, informatie en referenties naar het internet te vinden. Dit is een waardevolle aanvulling van het boek én een houvast in het internetkluwen. Spijtig dat de lay-out van het boek onvoldoende de verschillende onderverdelingen van de tekst tot zijn recht laat komen.

Het boek is geschreven vanuit een cognitief psychologische visie; een keuze die respect

verdient, ook omdat de auteur dit met kennis van zaken én op een zeer bevattelijke manier uiteenzet. De auteur heeft «klassiek» gedragstherapeutische technieken vertaald naar een partnerrelatie. Ik geloof dat het toepassen van een aantal «technieken» door een partner bijzonder waardevol kan zijn; anderzijds vraag ik me af of men dan nog ten volle van een «partnerrelatie» kan spreken.

Persoonlijk voel ik me meer verwant met de psychoanalytische benadering, maar je wéét wat je koopt. Het ontbreken van een meer integratieve kijk op de borderline-problematiek, zoals de structurele benadering, de ontwikkelingspsychologische dimensie, de problematische hechtingsgeschiedenis, moeilijkheden op het vlak van mentaliseren, maakt duidelijk hoe verschillend de paradigma's zijn. Ondanks de valkuilen van de spraakverwarring maken de verschillen deel uit van de rijkdom van de psychotherapie en haar object. Het lezen van dit boek heb ik als een zinvol «buurten» ervaren, dat ook kan bijdragen tot verdieping van eigen opvattingen.

Hoe seksuele fantasieën gesteriliseerd kunnen worden

Bespreking van

Brett Kahr (2007). *Sex and the Psyche*
— *The truth about our most secret fantasies*.
Londen: Allen Lane, Penguin Books.
ISBN 978 0 713 99940 1, 623 pp., £ 25,00

LILI PHILIPPE

De psychologische inzichten van Sigmund Freud, samen met de methodologische strengheid en de grote omvang van het onderzoek van Alfred Kinsey, inspireerden Brett Kahr, volgens eigen zeggen, om zelf

een grootschalige studie over de seksuele fantasieën van de Britse bevolking aan te vatten. In navolging van Nancy Friday die dit alles in 1973 «moedig over het grote publiek uitzaaide» leek het de schrijver interessant om weer een soortgelijk lijvig boekwerk op de markt te brengen: zeshonderddrieëntwintig bladzijden telt het.

In een eerste deel belicht de psycholoog zijn onderzoekshypothesen en -populatie. Ook de gebruikte methodes worden aan een kritisch onderzoek onderworpen. De schrijver maakt ons, in dit saaie deel over methodiek, gelukkig toch ook al een beetje warm met enkele resultaten en wat oppervlakkige reflecties hierover. Zo heeft hij het over de «masturbatieparadox» dat mensen tegelijkertijd opgewonden en afgeschrikt worden door hun eigen fantasieën, maar ook dat gelukkige mensen nooit zouden fantaseren. Het tweede deel zet echter meteen een domper op de verwachtingen — de arousal? — die toch wel opgeroepen waren in het inleidende deel. De lezer moet zich nu door twaalf tabellen worstelen die in de *Flair* of de *Libelle* niet zouden misstaan. Ik geef een willekeurig voorbeeld. Tabel 5, bladzijde 85: «De frequentie van buitenechtelijk contact in Groot-Brittannië, met de rubrieken «buitenechtelijk kussen: 36%», «buitenechtelijk scharrelen: 25%»... Maar nog minder boeiend zijn de reeksen uitgeschreven fantasieën die de onderzoeker ons presenteert. Voor we bij het derde deel, *The fantasies*, gekomen zijn, heeft de lezer al honderdeenendertig (!) scripts moeten slikken, gaande van één regel als: «Having sex with two or more women», tot beschrijvingen van seksscènes die een bladzijde in beslag nemen. Je zou de moed om verder te lezen bijna verliezen, maar de auteur schotelt ons deze reeks misschien wel voor omdat, volgens hem, de betekenis van een seksuele fantasie objectiever («dispassionately») geëvalueerd en geanalyseerd kan worden als men meer gewend is aan de taal en de inhoud ervan.

Maar in het meer dan tweehonderd bladzijden tellende derde deel, haak ik toch af.